

Suvestinė redakcija nuo 2023-06-20

Įsakymas paskelbtas: TAR 2022-09-22, i. k. 2022-19338

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŠEIMOS KORTELĖS PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2022 m. rugsėjo 22 d. Nr. A1-619
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 366 „Dėl Lietuvos Respublikos šeimos kortelės įstatymo įgyvendinimo“:

1. T v i r t i n u Šeimos kortelės programą (pridedama).
2. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant šio įsakymo 1 punkte nurodytą programą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Monika Navickienė

ŠEIMOS KORTELĖS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šeimos kortelės programoje (toliau – programa) nustatomi programos tikslai, uždaviniai, priemonės, užtikrinančios šeimos kortelės naudojimą šalies mastu, jos finansavimas ir laukiami rezultatai.
2. Programa parengta įgyvendinant Lietuvos Respublikos šeimos kortelės įstatymą (toliau – Įstatymas).
3. Už programos įgyvendinimą atsakinga Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SPPD).
4. Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos šeimos stiprinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II SKYRIUS ESAMA SITUACIJA

5. Įvairiose Europos šalyse naudojamos nuolaidų kortelės, skirtos gausioms šeimoms. Šeimos kortelė 1921 m. atsirado Prancūzijoje. 2014 m. gausių šeimų nuolaidų kortelės pradėtos naudoti Lenkijoje, panašios kortelės naudojamos Ispanijoje, Estijoje, Latvijoje. Lietuvoje šeimos kortelė taip pat yra viena iš priemonių, kuriomis valstybė prisideda prie paramos šeimoms, kurdama šeimai palankią aplinką, kurioje yra tinkamos teisinės, socialinės, ekonominės, kultūrinės ir kitos sąlygos kurti, puoselėti ir išsaugoti darnią šeimą, kaip pirminę ir prigimtinę bendruomenę bei palankiausią vaiko augimo, vystymosi ir ugdymo aplinką.
 6. Gausios šeimos ir šeimos, prižiūrinčios (slaugančios) neįgalųjį, patiria didesnių sunkumų, įsigydamos būtiniausių prekių ir paslaugų, reikalingų jų gerovei užtikrinti. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, šeimos, kuriose auga 3 ir daugiau vaikų, dažniau patiria skurdo riziką. 2020 m. šeimų, auginančių 3 ir daugiau vaikų, skurdo rizikos lygis buvo 25,6 proc. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad skurdo rizikos lygis gausiose šeimose palaipsniui mažėja (pavyzdžiui, 2017 m. buvo 44,3 proc.). Asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo šiek tiek arba labai apribota, skurdo rizikos lygis 2021 m. buvo 32,7 proc., o 2017 m. – 35,1 proc.
 7. 2022 m. rugpjūčio mėn. Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos duomenimis, Lietuvoje buvo 42 999 papildomas išmokas gaunančių šeimų, auginančių vaikus su negalia arba tris ir daugiau vaikų, t. y. tų šeimų, kurios turi teisę į šeimos kortelę. 76 proc. jų (32 711 šeimų) kreipėsi dėl šeimos kortelės išdavimo (28 118 prašymų patenkinta). Nuo 2019 m. programoje dalyvavo ir toliau dalyvauja apie 280 viešųjų ir privačiųjų juridinių asmenų, sudariusių sutartis su SPPD ir teikiančių asmenims, turintiems teisę į šeimos kortelę, lengvatas, paslaugas ar privilegijas, taikančių jiems nuolaidas prekėms ar renginiams (toliau – Nuolaidos; toliau – šeimos kortelės partneriai). Šeimos kortelės partneriais tampa vis daugiau internetu paslaugas teikiančių juridinių asmenų.
- Daugiausia prašymų išduoti šeimos kortelę patenkinta Vilniaus miesto savivaldybėje – ji išduota 87 proc. (7 559 prašymai) Vilniaus m. savivaldybėje gyvenančių ir teisę į šeimos kortelę turinčių šeimų. Prašymų išduoti šeimos kortelę tenkinimas kituose didžiuosiuose miestuose:

Klaipėdos mieste patenkinti 78 proc. (1 626) prašymų išduoti šeimos kortelę, Kauno mieste – 77 proc. (3 097), Šiaulių mieste – 68,32 proc. (934). Mažesnėse savivaldybėse taip pat patenkinta didelė dalis prašymų išduoti šeimos kortelę: Neringos – 80 proc. (43), Pagėgių – 77,5 proc. (96), Visagino – 71 proc. (224), Marijampolės – 64,56 proc. (499), Elektrėnų – 64,27 proc. (238) teisę į šeimos kortelę turinčių šeimų.

8. 2021 m. pabaigoje atsakingos Lietuvos, Latvijos ir Estijos institucijos pasirašė tarptautinį susitarimą „Dėl bendradarbiavimo įgyvendinant šeimos kortelės programas“ (toliau – susitarimas). Pagal susitarimą, bet kurios iš susitarime nurodytų valstybių teritorijoje gausioms ar neįgalųjį prižiūrinčioms (slaugančioms) šeimoms taikomos Nuolaidos su šeimos kortele, išduodama Lietuvoje, Garbės šeimos pažymėjimu „3+ *Ėimenes karte*“, išduodamu Latvijoje, ir šeimos kortele „*Perekaart*“, išduodama Estijoje.

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Programos tikslas – užtikrinti šeimos kortelės naudojimą šalies mastu.

10. Siekiant įgyvendinti Įstatymo nuostatas ir užtikrinti šeimos kortelės naudojimą šalies mastu, 2019 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-380 „Dėl Šeimos kortelės išdavimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Šeimos kortelės išdavimo ir naudojimo tvarkos aprašas, kuriame nustatytos šeimos kortelės išdavimo ir naudojimo sąlygos, šeimos kortelės ir mobiliosios šeimos kortelės programos galiojimo ir jo sustabdymo sąlygos, gausių šeimų ir šeimų, prižiūrinčių (slaugančių) neįgalųjį, apskaitos tvarka, specialaus ženklo „Šeimos kortelė“ naudojimo tvarka.

11. Šeimos kortelės naudojimo 2019–2022 m. administravimas priskirtas socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotai institucijai – SPPD, kuris ir toliau turės užtikrinti asmenų, turinčių teisę į šeimos kortelę, aprūpinimą ja arba galimybę naudotis mobiliąja šeimos kortelės programa, sudaryti bendradarbiavimo sutartis su viešaisiais bei privačiais juridiniais asmenimis dėl šeimos kortelės turėtojams taikomų Nuolaidų ir suteikti jiems specialų ženklą „Šeimos kortelė“.

12. Siekiant užtikrinti, kad šeimos kortelės turėtojai galėtų naudotis įvairiomis Nuolaidomis, svarbu nuolat plėtoti bendradarbiavimą su viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis dėl Nuolaidų taikymo, skatinant juos sudaryti bendradarbiavimo sutartis su SPPD. Kitų šalių patirtis diegiant gausioms šeimoms skirtų Nuolaidų kortelių sistemas rodo, kad bendradarbiavimo su viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis veiklos sėkmingai įgyvendinamos su šeimos stiprinimo srityje dirbančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau – nevyriausybine organizacija), todėl, atsižvelgiant į kitų šalių gerąją praktiką, prasminga veiklas, susijusias su šeimos kortelės partnerių pritraukimu ir informacijos apie šeimos kortelę sklaidą, pavesti vykdyti konkurso būdu atrinktai nevyriausybinei organizacijai.

13. Siekiant, kad šeimos kortelė būtų veiksminga šeimos politikos įgyvendinimo priemonė, kurios turėtojams taikomos naudingos Nuolaidos, svarbu ne tik pritraukti kuo daugiau Nuolaidas taikančių viešųjų ir privačiųjų juridinių asmenų, bet ir užtikrinti su jais pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių vykdymo tęstinumą, todėl būtina su bendradarbiavimo sutartis pasirašiusiais viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis palaikyti ryšį, teikti jiems reikalingą aktualią informaciją apie dalyvavimą projekte. Šias priemones įgyvendins SPPD.

13¹. Sėkmingas įstatymo nuostatų įgyvendinimas labai priklauso nuo informacijos apie šeimos kortelės svarbą stiprinant šeimą ir apie jos teikiamą naudą gausioms šeimoms ir šeimoms, prižiūrinčioms (slaugančioms) neįgalųjį, bei naudojimosi šeimos kortele būdus ir galimybes, prieinamumą, todėl svarbu kurti ir įgyvendinti strateginės komunikacijos priemones – skleisti informaciją apie šeimos kortelės svarbą ir jos teikiamą naudą šeimos kortelės turėtojams, viešiesiems ir privatiesiems juridiniams asmenims bei visuomenei, siekiant paskatinti ir įgalinti šeimos kortelės turėtojus aktyviau naudotis mobiliąja šeimos kortelės programa – apie mobiliosios šeimos kortelės programos įdiegimą ir funkcionalumus. Šias priemones įgyvendins SPPD.

Papildyta punktu:

Nr. [A1-406](#), 2023-06-19, paskelbta TAR 2023-06-19, i. k. 2023-12143

14. Programos tikslui pasiekti numatomi šie uždaviniai:
 - 14.1. užtikrinti šeimos kortelės administravimo sąlygas;
 - 14.2. plėtoti bendradarbiavimą su viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis dėl Nuolaidų taikymo šeimos kortelės turėtojams;
 - 14.3. vykdyti nuoseklią šeimos kortelės naudojimo stebėseną ir viešinimą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [A1-406](#), 2023-06-19, paskelbta TAR 2023-06-19, i. k. 2023-12143

IV SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

15. Programos finansavimo šaltiniai:
 - 15.1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas;
 - 15.2. savivaldybių biudžetai.

V SKYRIUS LAUKIAMIE REZULTATAI

16. Laukiami programos įgyvendinimo rezultatai:
 - 16.1. suteiktos galimybės gausioms šeimoms ir šeimoms, prižiūrinčioms (slaugančioms) neįgalųjį, naudotis Nuolaidomis;
 - 16.2. geriau patenkinti gausių šeimų ir šeimų, prižiūrinčių (slaugančių) neįgalųjį, poreikiai;
 - 16.3. sudarytos sąlygos viešiesiems ir privatiesiems juridiniams asmenims taikant Nuolaidas remti gausias šeimas ir šeimas, prižiūrinčias (slaugančias) neįgalųjį.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Programos įgyvendinimo 2023–2025 metų priemonės numatytos programos 1 priede.
 18. Programos įgyvendinimo 2023–2025 metų priemonių vertinimo kriterijai pateikti programos 2 priede.
-

Priedų pakeitimai:

ŠK programa 1 priedas (pak. A1-406)

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-406](#), 2023-06-19, paskelbta TAR 2023-06-19, i. k. 2023-12143

ŠK programa 2 priedas (pak. A1-406)

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-406](#), 2023-06-19, paskelbta TAR 2023-06-19, i. k. 2023-12143

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas
Nr. [A1-406](#), 2023-06-19, paskelbta TAR 2023-06-19, i. k. 2023-12143

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. rugsėjo 22 d. įsakymo Nr. A1-619 „Dėl Šeimos kortelės programos patvirtinimo“ pakeitimo